

rijk: It's a Lang way...

terugvallen op een regionale partner tussen haar en het gezelschap. Tot deze categorie behoren: het Ballet van Marseille van Roland Petit (6.330.000 FF), le Théâtre du Silence van B. Lefèvre (1.540.000 FF), de groep Emile Dubois van Galotta (1.000.000 FF), het gezelschap van Dominique Bagouet (700.000 FF), van Maguy Marin (725.000 FF), van François Verret (700.000 FF),...

Hoe is de raad van advies, die de dossiers van de onafhankelijke gezelschappen onderzoekt, samengesteld?

"In de raad zetelen vijf choreografen (P. Roger, M. Marin, Q. Rouiller, D. Bagouet en ikzelf), vertegenwoordigers van de pers uit de verschillende politieke strekkingen (B. Bonis van *Révolution*, Raphaël de Gubernatis van de *Nouvel Observateur*, Marcelle Michel van *Le Monde* en een danstijdschrift, *danser*), personen belast met het opstellen van festivalprogramma's (Chateaufallon, Lyon, Avignon,...) en twee directeurs van culturele centra. Het is heel belangrijk dat ook choreografen deel uitmaken van de raad, omdat wij het werk van binnenuit kennen en niet oordelen in functie van de mode of van wat in de markt ligt. Met 21 kunnen we een evenwicht brengen in de verschillende strekkingen: na de grote Carlson-vogue is het nu al Cunningham wat de klok slaat in Frankrijk, en wij zijn een beetje opzij geduwd... Maar die verschuivingen zijn niet slecht, ze werken stimulerend..."

In 1984 werden uit de 180 ingediende dossiers 69 gezelschappen voor steun weerhouden. Op basis van welke criteria gebeurde die selectie?

"Bovenal de ernst van het werk, daarnaast de oorspronkelijkheid van de voorstellen en ten slotte speelt vandaag ook de factor werkgelegenheid mee, de vraag of de dansers voldoende voorstellingen krijgen om ervan te kunnen leven. Wat dus in rekening wordt gebracht is de artistieke kwaliteit van de directeur, de originaliteit, het professionalisme, de verzorgdheid van de voorstellingen en ook de capaciteit om de boel te laten draaien, om werk te bieden. Want de zwakste plek van de Franse dans blijft nog

altijd het gebrek aan een school voor hedendaagse dans, die echte professionelen kan vormen. Gevolg: omdat men hier geen artiesten vindt met een toereikende, hedendaagse opleiding, engageert men buitenlandse dansers — en dat terwijl we zelf een enorm danserspotentieel bezitten. Het paradoxale van de situatie is dat Frankrijk beschikt over de beste klassieke dansscholen ter wereld, maar dat steeds minder volk zich tot deze oude kunst aangetrokken voelt."

Een realistische of een idealistische politiek?

Zo'n overvloed aan subsidies zet je aan het dromen, als je bekend bent met de Belgische danspolitiek, of liever, met de afwezigheid ervan. Maar Anne-Marie Reynaud benadrukt liever niet dat dit nieuwe systeem aan een twintigtal kleine groepen (waaronder J. Babilée, J. Lazzini, Aline Roux,...) alle subsidies heeft moeten ontnemen en dat het er niet in slaagde om het gebrek aan een ernstige opleiding voor hedendaagse dans weg te werken, ook al werd te Angers een, hoofdzakelijk door Amerikanen geleid, nationaal danscentrum opgericht. De Franse traditie weerstaat aan de best bedoelde politiek. Alleen de Amerikaans of Duits gevormde choreografen komen ertoe de vreemde bijdrage in hun cultuur te integreren. Sommige van de nationale danscentra, opgericht in het kader van de decentraliseringspolitiek, bereiken prima resultaten, andere raken verstrikt in de risico's van de culturele animatie die te weinig aanspoort tot gedurfde vernieuwingen.

Anderzijds blijkt de totale som (4.515.000 FF), toegekend aan de verschillende festivals, belangrijk genoeg voor de verdere ontwikkeling van de hedendaagse dans in Frankrijk. Stilaan gaat men in de goede richting, alhoewel men er hier en daar alweer toe neigt, om Franse creaties te bevoorrechten t.o.v. buitenlandse producties, maar de Franse dans is nog te jong om zich zulke voorrechten toe te eigenen. Vroegtijdig protectionisme riskeert de ontwikkeling in de kiem te smoren.

Dat neemt niet weg dat de overheid eindelijk haar verantwoordelijkheid heeft opgenomen. Als de nodige, financiële mogelijkheden geboden worden, moet dat, op lange termijn, tot resultaten leiden. Nu al onderscheiden zich, onder de 82 gesubsidieerde groepen, enkele merkwaardige choreografen die ook naar waarde gestuurd worden. Laten we hopen dat de raad de openheid en het inzicht zal bewaren, waarvan ze bij haar eerste beslissingen blijkt heeft gegeven.

Een modevoluatie?

Zou België zich kunnen laten inspireren door een dergelijk model? De situatie hier is anders. België heeft geen danstraditie, maar wanneer het beleid zou gevoerd worden door een 'man met smaak', zou dat de wankel toestand van de dans alleen maar kunnen verbeteren. Als we willen vermijden dat onze dansers verder naar het buitenland trekken, moeten we ware 'meesters' aantrekken om de jonge artiesten van de nieuwe generatie te stimuleren en te inspireren. Het bekijken van kwaliteitsvoorstellingen is onmisbaar voor de artistieke verrijking, maar daarnaast moet men, meer dan nu het geval is, in de leer kunnen gaan bij de grootsten van vandaag: pas dan zal de Belgische dans zich kunnen losmaken uit de verlamming die haar nu treft.

Patricia Kuypers
(vertaling Marijke Caris)

- (1) Anne-Marie Reynaud, leerlinge van Carolyn Carlson, choreografe van Le Four Solaire, in 1984 lid van de adviesraad voor dans bij het ministerie van cultuur.
- (2) Concours van Bagnolet: jaarlijkse competitie voor choreografie; sedert tien jaar een ideale springplank voor jonge choreografen en dansers.
- (3) De eerste officiële, klassieke dansschool werd in 1951 te Antwerpen opgericht door Jeanne Brabants. Maurice Béjart creëerde het eerste nationaal ballet in 1960.